Nr 1

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 3 Stycznia v. s. 1827 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Gatczin dnia 8 grudnia.
(*z Pszczoły Północney*).

W dniu 6 b. m., radośnym dla każdego Rossyanina, z okoliczności imienin Nayukochańszego naszego MONARCHY, odbyło się uroczyste poświęcenie kaplicy, pod tytułem ś. prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, w domu wychowania, przez NAYJAŚNIEYSZĄ CESARZOWĄ MARYĄ FEDOROWNĄ fundowaney.

Zrana o godzinie w pół do 10tey w przytomności: Honorowego Opiekuna JW. Jana Fedorowicza *Sawrasowa*, Dyrektora domu, Półkownika H. *Brimmera* oraz wszystkich urzędników, i officyalistów, poświęconą została w tey kaplicy *Soborem* woda, i przy zgromadzeniu mnogiego ludu, odprawiła się processya do Cerkwi miłosiernych zakładow, w Bogu spoczywającego CESARZA PAWŁA I, gdzie przy stosownych modlitwach, celebrujący Prezbiter (*) włożywszy na głowę swoję poświęcony *Antimins*, z tąż processyą przeniósł do nowo-zbudowaney Cerkwi, i z należytém uczczeniem, wedle rytu kościoła greko-rossyyskiego, dopełnił uroczystego poświęcenia kaplicy i odprawił mszą ś., po skończeniu którey zaniesiono do Naywyższego dawcy wszelkiego dobra modły, o zdrowie i pomyślność Nayukochańszego naszego MONARCHY, JEGO NAYJAŚNIEYSZEY MATKI, Wysokiey fundatorki tey świątyni, i całego Panującego Domu, dla szczęścia Rossyi, dla sławy oyczyzny.

Po mszy ś. Duchowieństwo z krzyżem ś. obeszło cały zakład i pokropiło go wodą święconą.

Nakoniec, Duchowieństwo Domu wychowania, osoby honorowe z miasta i wszyscy urzędnicy Domu wychowania, zaproszeni byli na obiad: prócz tego, takiż stół zastawiony był w oddzielnych izbach dla wszystkich kobiet, przy tym Domu zostających. W czasie stołu wznoszono toasty za zdrowie NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA i NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY, ubóstwianey sprawczyni ninieyszey uroczystości. Wychowańcy i wychowanki, w czasie uczty, obdarzani byli konfiturami.

Wewnętrzne przyozdobienie Cerkwi, godnie odpowiada przeznaczeniu na Dom Boży. Sprzęty, a zwłaszcza ołtarzowe, po większey części przysłane przez JEY CESARSKĄ Mość z Moskwy, w czasie Wysokiego tam przebywania, są wspaniałe. W rozporządzeniu Cerkwi zachowano wszelką dogodność, tak dla dzieci, jako i dla postronnych przychodniów. Na dole stoją wychowańcy, na górze po chorach ze trzech stron, przyległych pomieszkaniom, wychowanki.

Tym sposobem, tysiące sierót nieznających sprawców swojego bytu, zostawionych na oczywistą zgubę lecz zbawionych Naymiłosiernieyszą prawicą MATKI, poświęcającey całe swe życie dobru wiernych poddanych ubóstwionego MONARCHY, również pieczołowitego o wszystkie dzieci Rossyi, zanoszą w tey świątyni modły za swoich zbawców.

(*) *Nadworny Cerkwi Carsko-sielskiey Protojerey Mateusz Afanasjewicz* Afanasjew.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

W czasie pokojów u Króla Jmci dnia 16 b. m: Hrabia *Bathurst* przedstawił Monarsze jenerała porucznika *Clinton*, naczelnego dowódzcę woyska angielskiego w Portugalii. Xiążę *Wellington*, Pan *Canning*, oraz Hrabiowie *Bathurst* i *Harrowby* mieli osobne posłuchanie. Wkrótce potém odprawili Ministrowie radę gabinetową. Nazajutrz jenerał *Clinton* przed wyjazdem swoim do Portugalii miał posłuchanie u Xiążęcia *York*, i tegoż dnia wieczorem udał się w zamierzoną drogę.

Woysko nasze popłynie do Potugalii na 4 okrętach liniiowych. Całą flottą dowodzić będzie Lord *Beauclerk*, który oddawna dowodzi okrętami wojennemi przy uyściu *Tagu*. Dwa półki, które z *Cork* były przeznaczone do *Jamayki*, udadzą się także do *Lisbony*, oraz dwa półki z *Gibraltaru*, co podług Gazety *Times* nie jest podobném do prawdy, gdyż twierdza ta z powodu bliskości 12,000 francuzów w *Kadyxie*, nie może bydź ogołoconą z woyska. Wszystkie rozporządzenia tyczące się woyska, pochodzą od Xiążęcia *Wellingtona*.

Dwa oddziały 63 półku piechoty wsiadły w *Portsmouth* na okręt *Melville* i popłynęły już do Portugalii, dokąd także udał się pierwszy batalijon grenadyerów gwardyi, i dwa oddziały 3go półku gwardyi 10ty półk huzarów wyydzie dnia 20 b. m. z *Oxford* do *Portsmouth*, gdzie wsiądzie na okręt. Wyprawie towarzyszą płaskie statki do rzucania rac kongrewskich, dla zasłony wylądowania, jeżeli potrzeba będzie.

Nayęte statki przewozowe mogą ogółem zabrać 10,000.

Gazeta *Times* donosi z *Madrytu*, iż wspólne przełożenia Pana *Lamb* i Dworu Francuzkiego, zwróciły na siebie uwagę gabinetu Hiszpańskiego.

Wiadome Poselstwo Królewskie, podane przed tygodniem obu Izbom Parlamentu, sprawiło niepodobną do opisania radość katolikom w Irlandyi. Pochlebiają sobie, iż jeźli Anglia wplącze się w długą woynę, znaydą sposobność pozyskania swoich swobód.

Admiralicya odebrała dziś przez telegraf wiadomość, iż cała flotta przy pomyślnym wietrze wypłynęła z *Portsmouth* do Portugalii. Pierwszy batalion 6go półku karabinierów Xięcia *York*, wsiadł d. 18 b. m. w *Plymouth* na okręt *Windsor-Castle*.

Jak zwycięzką była wymowa Pana *Canning* d. 12 b. m. i jak osnowa głosu jego odpowiadała interessowi narodu, przekonywa wrażenie uczynione na umyśle Pana *Brougham*, naymocnieyszego jego przeciwnika. Nie tylko chwalił zupełnie środki rządu i zbijał zarzuty Pana *Hume*, tyczące się szczególniey wydatków wojennych, lecz nawet mowę swoję w Izbie niższey zakończył temi pamiętnemi słowy: „Mamy rząd, który postanowił działać według zdrowych, światłych, prawdziwie angielskich zasad; według zasad, które w nayświetnieyszych epokach historyi naszey są godne nayznakomitszych naszych polityków; według zasad, które wymowie szanownego Ministra (*Canninga*)

nadały dzielność i siłę; według zasad, które teraz uznane są przez ludzi do składu rządu należących. Cieszę się, iż tego doczekałem, a bardziey jeszcze, iż zasad tych broniono dowodami, które je otaczają mocném, nieprzełamaném przedmurzem. Lecz takie zasady Ministrów potrafią naylepiey woynie zapobiedz; trzymaymy się ich, a wtedy jakkolwiek ciężary krajowe byłyby przykre i dotkliwe, nie lękam się wypadku."

W gospodzie *Lloyds* odebrano list z *Deal* donoszący, iż każdy okręt płynący około zamku Królewskiego w *Dünes*, powinien spuścić banderę, co tylko podczas woyny zwykło się używać, i zkąd wnoszą, iż sekwestr włożony będzie na okręty hiszpańskie.

Gazeta *Goniec* pisze, iż Król francuzki w własnoręcznym liście oświadczył Królowi hiszpańskiemu, iż jeśli nie odmieni dotychczasowego systematu względem Portugalii, półki szwaycarskie zostające teraz w służbie hiszpańskiey, będą niezwłocznie odwołane. Półki te odbywają teraz służbę w *Madrycie* i składają gwardyą przyboczną Króla *Ferdynanda*. Polecono im tę służbę dla okazania szczególnego szacunku Monarsze hiszpańskiemu, i razem dla większego bezpieczeństwa osoby jego. Odwołanie półków szwaycarskich, lub przynaymniey oświadczenie zamysłu uczynienia tego, bardziey oznacza nieukontentowanie, aniżeli zupełne wyyście woyska francuzkiego z Hiszpanii, co byłoby środkiem jedynie politycznym, z którego nie można by zupełnie wnosić o sposobie myślenia dworu paryzkiego.

Wczora podpisany został traktat handlowy między Anglią i Rzecząpospolitą mexykańską. Pan *Rocafuerte* popłynie jutro na powrót do *Mexyku*.

Xiążę *Montfort* (piszą gazety londyńskie) były Król westfalski, znayduje się teraz w *Ankonie*. Rozmawiając niedawno o Grekach, oświadczył się za ich stroną, dodając, iż ma nadzieję, że Anglia pośrednictwem swojém zjedna wolność temu narodowi.

Onegday przedano tu przez licytacyą paradny pojazd i tron Monarchy birmańskiego, co oboje zdobyto w ostatniey woynie. Za pojazd dano 1,000 giney, a za tron 50 giney.

Cesarz brezyliyski obrał *ś. Piotra z Alkantary*, którego imie nosi, za patrona kraju swojego, a teraźnieyszy Papież potwierdził ten wybor.

Południowo amerykańska rzeczpospolita *Bolivia* przyjęła jednomyślnie podany przez *Biliwara* projekt konstytucyi krajowey.

— *Dnia 20.* —

(*z teyże gazety*.)

Po śmierci Margrabiego *Hastings*, Xiążę *Wellington* obeymie urząd Gubernatora w *Tower*, a złoży urząd Gubernatora w *Plymouth*.

Poselstwo Króla Jmci do Parlamentu, sprawiło, jak już donieśliśmy, naywiększą radość w Irlandyi. W *Dublinie* dowiedziano się o niém w chwili, kiedy było zgromadzenie towarzystwa katolików. Pan *Sheil* ogłosił tę nowinę, mówiąc: „Woyna, ziomkowie moi, woyna! (dały się słyszeć huczne i długie oklaski). Dopiero co odbieramy tę wiadomość; musi ona cieszyć serce każdego irlandczyka." Pan *O'Conell* rzekł: „Nigdy z większą radością nie miałem głosu na zgromadzeniu katolików. Anglia ma woynę. (Oklaski). Niechże teraz odważy się źle postępować z Irlandyą." (Huczne oklaski). Zgromadzenie to miało rozstrzygnąć, czyli potrzeba utrzymywać ajenta w *Londynie*, i po długich naradach postanowiono, iż potrzeba. Zdaje się, iż nim będzie Pan *Macdonell*.

Kanclerz skarbowy utraciwszy córkę jedynaczkę, chce zupełnie uchylić się od interessów, i odbywać podróż na stałym lądzie. Lord *Liverpool* z kollegami swemi usiłuje go wstrzymać od tego zamysłu, przynaymniey dopóki się nie skończy przerwa obrad Parlamentu.

— *Dnia 21 grudnia* —

W tuteyszey tak nazwaney kawiarni północno i południowo-Amerykańskiey, przylepiono następujący list z *Lisbony* pisany dnia 9 grudnia przez pewnego Anglika: „Powstańcy przez Hiszpanów wspierani, wkroczywszy w kilku mieyscach, zajęli już rozmaite miasta. Z niecierpliwością czekamy woyska angielskiego. Jeśli się spóźni, wtedy już może będzie nie rychło ratować konstytucyą, a wtenczas położenie Anglików byłoby bardzo przykrém; przeciwnicy bowiem konstytucyi przypisują anglikom wszystkie wypadki. Jeden z kupców angielskich w *Braganza*, porwany przez powstańców, utracił większą część majątku i niewiadomo, czyli sam nie zostaje w niebezpieczeństwie. Margrabia *Chaves* i stryjowie jego pokazali się we 3000 żołnierzy regularnych i wieśniaków pod *Amarante*. Wspomniony Margrabia ma podostatkiem pieniędzy. Żołnierze jego chciwi rabunku, zechcą zapewne zbogacić się w *Oporto*. Stryy Margrabiego, *Antoni Silveira*, nie znaydował się w kraju podczas odmiany rządu; lecz dobra innych jego stryjów, zabrano na skarb, i jeśli się powstanie nie uda, cała ta rodzina zniszczeje. Zdaje się, iż bez porozumienia z *Lisboną*, powstanie nie czyniłoby takich postępków."

Oficer okrętu wojennego *Revenge* pisze, iż między papierami zmarłego Margrabiego *Hastings*, znaleziono list, w którym nieboszczyk zaleca, ażeby mu po śmierci urźnięto prawą rękę i zachowano ją aż do zgonu małżonki jego, a potém, aby ją razem z jey ciałem w jedney trumnie pogrzebano. Rozporządzenie to uskuteczniono.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 21 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Tuteysza *Gazeta codzienna* umieściła list z *Valladolid* pod d. 12 b. m. Wyraża on: „Związki nasze z Margrabią *Chaves* nie były przerwane ani na chwilę. Wieśniacy portugalscy są gońcami naszemi. Powstała cała prowincya *Tras-os-Montes:* pierwsze woysko rojalistowskie zajęło *Amarante, Canavares* i *Penafiel*, o 15 mil od *Oporto;* konstytucyoniści uciekają lub łączą się z zwycięzcami. Jeśli *Oporto* nie otrzyma posiłków angielskich, dostanie się za 2 lub 3 dni w moc Rojalistów. Nie ustaje tu zapał, a chociaż władze hiszpańskie przeszkadzają lub przynaymniey zdają się chcieć przeszkadzać posyłaniu broni, potrzeb wojennych i pieniędzy, jednakże wszystko to codzień się posyła ze składek pieniężnych. Sami włościanie Hrabstwa *Salinas* złożyli 12,000 realów."

Gazeta *Memorial*, wychodząca w *Bordeaux*, pisze pod d. 15 b. m., iż 10,000 włościan portugalskich połączyło się z woyskiem Rejencyi, i ruszyło przeciw powstańcom, którzy potém doznali porażki i musieli cofnąć się do Hiszpanii. Woysko angielskie wysiadło w *Lisbonie*, gdzie stoi na osadzie. Inna Gazeta wychodząca także w *Bordeaux*, pod napisem *Indicateur*, donosi, iż powstańcy są jeszcze w prowincyi *Tras-os-Montes*. Margrabia *Chaves* i vice-hrabia *Montalegre* zaymują ciągle swoje stanowiska. woysko ich wynosi ogółem naywięcey 1000 ludzi, piechoty i jazdy, a podzielone na oddziały geryllasów rabuje wszystko. Przyłączyło się do nich blisko 1000 hiszpanów uzbrojonych powiększey części dzidami, pod dowództwem vice-hrabiego *Villa-Garcia*. Jenerał *Claudino*, połączył się w *Chaves* z jeneralnym kapitanem prowincyi dla oparcia się postępom powstańców. Powstańcy, którzy wkroczyli przez *Alantejo*, cofnęli się; ściga ich 18,000 włościan, którzy im nie dają pardonu. Wzięli się dobrowolnie do oręża, widząc, iż mogą się spuścić na pomoc woyska z *Lizbony*. Większa część powstańców ustąpiła z prowincyi *Tras-os-Montes*, i obchodzi się po barbarzyńsku."

— *Dnia 23* —

(*z teyże gazety*.)

Wielka deputacya Izby Parów, mając kanclerza na czele, została onegday wieczorem wprowadzoną do sali tronowey ze zwykłym obrzędem. Kanclerz przeczytał adres Izby, odpowiedni na mowę Królewską mianą przy zagajeniu obrad Izb

a potém oddał go Monarsze. Osnowa jego jest następująca:

„Nayjaśnieyszy Panie! Z nowym zawsze zapałem pospieszają Parowie Twego Królestwa ku złożeniu u podnóżka tronu hołdu swojey miłości i pełney uszanowania wierności. Z gorliwością należną wielkim przedmiotom i rozwagą przystąpią do zgłębienia projektów do praw, które W. K. M. podasz im dla dobra swojego ludu. Wszyscy uznają potrzebę obu kodexów, które W. K. M. kazałeś przysposobić. Teraz szczególniey, kiedy handel morski wzmaga się, lasy, ta znaczna część krajowego bogactwa, nabierają coraz większey wagi. Przepisy dotychczasowe ich administracyi, potrzebują poprawy. Nieśmiertelny przodek W. K. M. (*Ludwik XIV*) położył już zasadę w tey mierze przez jedno z owych postanowień, których wysoka mądrość równie jak inne chwalebne przymioty, przyłożyły się do zjednania mu nazwiska *Wielkiego*. Kodex woyskowy uważany będzie za dobrodzieystwo tak dla obywateli, jako też dla woyska. Powszechnym jest interessem, aby sądownictwo woyskowe otrzymało pewne i dokładnie wskazane granice. I naszém także, Nayjaśnieyszy Panie, byłoby życzeniem, aby nie zachodziła potrzeba zaymowania się drukiem; Lecz W. K. M. uznałeś, iż czas zapobiedz smutnym zgorszeniom. Kiedy Monarcha oświadcza zamysł zasłonienia wolności druku od wyboczeń, troskliwość ta jest nowym dowodem ceny, jaką wspaniałomyślne Jego serce przywiązuje do utrzymania swobod publicznych. Takiemi uczuciami przejęci Parowie Twego Królestwa, połączą naymocniey usiłowania swoje z usiłowaniami W. K. Mości. Z niemnieyszą uwagą roztrząsać będą zapowiedziany nam projekt do prawa o urządzeniu sądów przysięgłych. Instytucya ta, poświęcona ustawą konstytucyyną, powinna wystawiać wszelką rękoymię, jakiey pierwsza potrzeba narodu, wymiar sprawiedliwości, wymaga. Ludzkość uwielbiała zniesienie handlu, który się uczuciom natury sprzeciwia; lecz gdy chciwość znalazła sposoby nieuskutecznienia prawnego zakazu, koniecznie więc potrzeba skutecznych środków do zjednania mu szacunku. Przyjacielski sposób myślenia zagranicznych rządów, zgodny z osobistemi uczuciami W. K. M., czyni niepłonną nadzieję, iż pokóy tylu ofiarami okupiony, długo trwać będzie. Jeśli rozruchy wybuchnęły w części półwyspu, gdzie niedawno Twóy dostoyny syn, z walecznem swojém woyskiem skronie swoje laurem zwycięzkim uwieńczył, Francya z zupełną ufnością oczekuje wypadku usiłowań W. K. M., które wspólnie ze Sprzymierzeńcami Twemi, położą koniec tym rozruchom, i zapobiegą smutnym ich skutkom. Stopniowe powiększenie dochodu z niestałych podatków, które W. K. M. raczyłeś nam zapowiedzieć, jest pewną oznaką powszechney pomyślności. Przewyżka ta dochodów, pozwoli przeznaczyć rozmaitym gałęziom publiczney administracyi fundusze, których dotąd mimowolnie odmówić im musiano. Środek ten nie tylko zaspokoi nagłe potrzeby, lecz oraz poda uboższey klassie obfite źródło zarobku przez użycie do robot, jakich stan gościńców, budowa okrętów i naprawa twierdz wymagają. A jeśli potém, jak W. K. M. czynisz nam nadzieję, skarb publiczny przyymie na siebie dopłatę, jaką gminy dają swoim plebanom, będzie to niejako prawdziwém zmnieyszeniem podatków; z utęsknieniem atoli wyglądamy chwili, kiedy powolne powiększanie się dochodów, dozwoli zmnieyszyć nayuciąźliwsze podatki. Nayjaśnieyszy Panie! po tylu latach doświadczenia i nieszczęścia, pociesza bardzo zwrócenie oka na stan Francyi. Któryżby Francuz, widząc tak szczęśliwą zmianę nie połączył się z Królem swoim, dla podziękowania Bogu, który nam takiey pomyślności użyczył? Pod opieką W. K. Mości starać się będziemy kunsztami pokoju powiększyć wielkość i potęgę tego narodu, który tak bardzo lubi sławę i wszelkie dobre powodzenie. Z zupełną pewnością możemy wchodzić w otworzony nam zawód, przekonani, iż naydłuższy pokóy nie nadwątli cnot wojennych, które zdobią charakter narodowy, a które wśród tak rozmaitych wypadków nigdy swey mocy nie straciły. Któż może o tém wątpić? Na głos honoru, na głos Nayjaśnieyszego swego Władcy, cała Francya z chlubą i dzielnością, wzięłaby się do oręża."

Król Jmć odpowiedział: — „Z jednakową radością przyymuję zawsze wynurzane mi uczucia Izby Parów. Równie przyjemném jest dla mnie, Mości Panowie, iż widzę was gotowych do roztrząsania ważnych praw przełożyć się mających z głęboką i pilną uwagą. Przyłożenie się WPanów, na którém polegam, będzie nowym dowodem gorliwości waszey o szczęście Francyi. Byłem zawsze zupełnie przekonany, iż jeśliby kiedy honor korony mojey wymagał nowych ofiar, wierni moi poddani usłuchaliby głosu mego, i ubiegaliby się w jego uskutecznieniu; miło mi, iż Parowie Królestwa dzielą moje przekonanie. To moje ukontentowanie, Mości Panowie, jest tém czystsze, iż Sprzymierzeńcy moi łączą usiłowania swoje z mojemi, dla przeszkodzenia, aby wypadki na półwyspie nie przerwały spokoyności w Europie, i mam niepłonną nadzieję, iż ludy moje długo dobrodzieystwa pokoju używać będą."

Według listów z *Vigo*, zdaje się, iż jeneralny Kapitan uwiadomił dowódcę w prowincyi *Tuy*, iż Król Jmć Hiszpański jest bardzo niekontent z postępku jenerała *Silveira* i zbiegów portugalskich, którzy wracając zbroyno do Portugalii, dali powod do sprawiedliwych użaleń ze strony dworów lizbońskiego i londyńskiego. Miano posłać rozkaz do wszystkich jeneralnych kapitanów, aby ścigali jenerała *Silveira*, i wszystkich jego ziomków którzy się za nim udali, i aby żadnego zbiega portugalskiego nie przepuszczali za granicę.

Jedna z gazet wychodzących w *Bordeaux* pisze: „Dowiadujemy się, iż za pośrednictwem Anglii rozpoczęły się układy między Portugalią i Hiszpanią. Mniemają, iż traktat w przeciągu 24 godzin będzie podpisany. To pewna, iż poseł angielski w *Lisbonie* zapewnił kilku członków kortezów o przybyciu za 8 dni znacznego woyska angielskiego do uyścia rzeki *Tagu*." Inna gazeta wychodząca także w *Bordeaux* donosi, iż rząd hiszpański na uskarżanie się Pana *Lamb*, powołał do *Madrytu* jenerałów *Longa* i *Eguja*, aby zdali sprawę z czynności swoich. Traktat przywracający dobre porozumienie między Portugalią i Hiszpanią, został podpisany dnia 12 b. m. wieczorem w *Madrycie*. Bezzasadną jest pogłoska, iż Pan *de Lima*, poseł portugalski, musiał wyjechać z *Madrytu*, lubo zdaje się, iż z własney swojey woli wyjechał d. 13 b. m. ze wspomnioney stolicy.

Hiszpanija.

Madryt dnia 7 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Nadzwyczayny goniec przywiózł z dawney Kastylii wiadomość, iż dywizya *Chavesa* została pod *Lamego* pobitą przez jenerała *do Rego*, i że potém opasana w *Braganza* musiała się poddać na łaskę Konstytucyonistów. (Jeden z Dzienników francuzkich udzielając powyższą wiadomość, dodaje, iż nie potrzeba ufać jey zupełnie, gdyż rząd hiszpański może w obecném położeniu uznaje za rzecz korzystną rozszerzać niepomyślne dla powstańców wiadomości).

Rząd Portugalski używa odwetu względem Hiszpanii, i uzbraja zbiegłych do Portugalii Hiszpańskich konstytucyonistów.

Pan *Lamb*, poseł Angielski, podał powtórnie notę Ministrowi naszemu oświadczając, iż wie, że jenerał *Longa* posłał jenerałowi *Silveirą* 40 uwolnionych ze służby oficerów i blizko 40 ułanów Hiszpańskich, którzy w roku 1822 wojowali przeciw Kortezom. Ułani ci pokazali się naypierwiey przed *Braganza*.

Rząd nasz stara się wszelkiemi sposobami zapobiedz wyjazdowi Pana *Lamb*. Słychać, iż jeneralni kapitanowie prowincyy, przez które zbiegowie portugalscy wkroczyli do Portugalii, mają bydź oddani pod sąd wojenny. Mówią także o zmianie Ministrów naszych.

)3(

W *Gibraltarze* zaciągają ludzi do legii Portugalsko-cudzoziemskiey, w której przeszło 1500 nieczynnych robotników przyjęło służbę.

Słychać, iż cały półk hiszpański *Principe*, wyjąwszy oficerów, przeszedł do zbiegów Portugalskich.

Po zdobyciu *Braganza*, kolumna powstańców Partugalskich pod dowództwem Margrabiego *Montalegre* wyruszyła spiesznie do *Mirandola*, a ztamtąd ku *Duero*. Korpus ten przeszedł przez środek prowincyi *Tras-os-Montes*, nie doznawszy naymnieyszey przeszkody; mieszkańcy miast i wiosek przynosili owszem posiłki, jakie mieć mogli. Margrabia *Montalegre* przybył dnia 2 grudnia nad *Duero*, naprzeciw *Lamego*, miasta osadzonego przez konstytucyynych Jenerałów *Pamplone* i *do Rego*, po małey utarczce cofnęli się konstytucyoniści, którzy się nie chcieli złączyć z powstańcami, drogą do *Viseu*. Po tém zdarzeniu pod *Lamego*, rozpostarło się powstanie na lewym brzegu *Duero*, a ztamtąd daley do prowincyi Beira; tu wykrzyknęli wszyscy mieszkańcy: *Niech żyje Don Michał!* Zapewniają, iż mieszkańcy pobrali we wszystkich miastach Anglików na zakładników. Kolumna, która wtargnęła przez *Villa-Viciosa* do *Alentejo*, biła się z osadą w *Elvas* niedaleko *Elvora del Monte;* osada wróciła do miasta. Mnóstwo żołnierzy Portugalskich wzmocniło powstańców, a kolumna ta zajęła potém dnia 3 b. m. *Abrantes*. Widać ztąd, iż Angielsko-konstytucyyne stronnictwo w pierwszych dniach grudnia posiadało samą tylko *Lizbonę*. Wtenczas 4 znacznieysze prowincye, *Tras-os-Montes*, *Beira*, *Entreduero* i *Minho*, tudzież *Alentejo*, były osadzone przez powstańców. Nie słychać jeszcze w *Madrycie* o przybyciu Anglików do *Lizbony*, i dla tego jesteśmy zawsze tego zdania, iż powstańcy Portugalscy zaymą *Lizbonę* pierwey, nim potęga Angielska stanie na *Tagu*.

— Dnia 9 —

(z teyże gazety.)

Dnia 5 b. m. odprawiła się nadzwyczayna sessyja Rady Stanu w obecności Infantów *Don Carlos* i *Don Francisco;* była mowa o żądaniach Anglii i Portugalii. Żądanie pieniężne wynosi 200 milionów realów (50 milionów franków) na mocy rachunków, które roku 1823 wyznaczona od Xięcia *Angoulème* Kommissyja ukończyła. Kommissarze Hiszpańscy w *Londynie* podali wprawdzie rządowi Angielskiemu przełożenia w tey mierze; lecz Anglia coraz bardziey nalega. Z powodu Portugalii były żwawe rozprawy na tey sessyi. Nota od rządu Portugalskiego obeymowała obraz wypadków na graniey. Niektórzy Radcy Stanu oświadczyli się za woyną; lecz wstrzymała ich obecność Infantów.

— Dnia 11. —

Dnia 9 b. m. odprawiła się nadzwyczayna Rada Ministrów w obecności 4 Radców Stanu, a dziś odprawiła się powtórnie w obecności obu Infantów, i trwała blisko 3 godzin. P. *Salmon* wysłał potém dwóch gońców, jednego do *Lizbony*, a drugiego do Jeneralnego Kapitana prowincyi Galicyi.

Listy od granic naszych donoszą, iż oddział żołnierzy jazdy z półku *Maryi Amelii* pod dowództwem szefa szwadronu *Zapaka* przyłączył się do zbiegów Portugalskich. Jenerał *Quesada* nie chciał z początku dać 3 dział, których się powstańcy Portugalscy domagali; potém jednak uczynił zadosyć ich żądaniu.

— Dnia 16 —

Blizko tuteyszey stolicy, zamaskowani rozbóynicy napastowali gońca, jadącego z listami do Posła Angielskiego; a chociaż chcieli szczególniey zabrać listy, goniec jednak potrafił je ocalić.

Sprawujący interessa Portugalii oczekuje tylko przed odjazdem na odpowiedź swojego rządu, którego rozkazy miał zostawić Konsulom Portugalskim, będącym w Hiszpanii. Na ogólném zebraniu Rady Ministrów naradzano się względem zaciągu blisko 40,000 woyska; lecz rząd nic jeszcze w tey mierze nie postanowił.

Na granicy Portugalskiey rozciągają linią blisko 10,000 woyska pod dowództwem Jenerałów *d'Espanna* i *Sardfield*.

Dnia 6 b. m. było wielkie zamieszanie w *Lizbonie*. Spodziewano się powszechnego odstrychnienia tak woyska, jako też Kortezów, skoroby Margrabia *Chaves* zbliżył się o 25 lub 30 mil ku wspomnioney stolicy. Wtedy ponowiłyby się wypadki roku 1823, i każdy chciałby kapitulować. Mniemają, iż Jenerałowie konstytucyyni *Claudino* i *Correa-Mello* zostali zniewoleni do złożenia broni.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 7 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Odebraliśmy dziś doniesienie, iż *Valdes* dla braku żywności i potrzeb wojennych, musiał kapitulować z powstańcami; żołnierzy jego odesłano do Hiszpanii, bo nie chcieli przeyść do służby rokoszanów. Miasto *Braganza* leży w gruzach i popiele. Jenerałowie *Mello* i *Claudino* mieli dnia 5 b. m. główną kwaterę w *Murea;* pierwszy miał nazajutrz opanować wzgórza pod *Borroga*, a drugi myślał zająć *Villareal*. — Przedniа straż powstańców była d. 3. b. m. w *Mirandela;* wszędzie, którędy przechodzili, niszczyli i pustoszyli wszystko. Hasłem ich jest: *Niech żyje Jenerał* Silveira *Vice Król Portugalski! Niech żyje Arcy-Xiężna!* Woysko pod dowództwem Jenerałów *Mello* i *Claudino* tchnie naylepszym duchem; dotąd nie mieli żadnego zbiega. Dowódzca w *Beira* stara się usilnie zapobiedz szerzeniu się powstania w tey prowincyi.

Izba Deputowanych przyjęła podany przez Ministra sprawiedliwości projekt do prawa, iż osobista wolność ma bydź na 3 miesiące zawieszona, i zostawiono rządowi użycie tego zawieszenia podług § 84 konstytucyi. Władza wykonawcza może zawieszać, a nawet oddalać urzędników sądowych. Wspomniona Izba obraduje teraz względem utworzenia straży bezpieczeństwa.

Nasz Minister spraw zagranicznych, *Don Francesco Almeida*, odebrał był rozkaz, oświadczyć Posłowi Hiszpańskiemu, iż rząd Portugalski nie może z nim dłużey w stosunkach zostawać. W nocie Ministra do Posła Hrabiego *Casaflores*, wystawiono okoliczności napadu pod wpływem rządu Hiszpańskiego i uczyniono zarzut, iż to wszystko stało się wbrew prawu narodów i wbrew własnemu zapewnieniu Hrabiego *Casaflores* tudzież Hiszpańskiego Ministra Pana *Salmon*. Nota pomieniona kończy się temi słowy: — „Przy tak uderzających czynach, których dotąd między cywilizowanemi narodami nie znano, widzi się podpisany zniewolonym, uwiadomić z rozkazu Jey Królewicowskiey Mości Xiężniczki Rejentki, iż dopóki rząd Jego Katolickiey Mości nie udzieli jasney i zaspokajającey wiadomości względem tak niesłychaney obrazy, Hrabia *Casaflores* uważanym bydź ma za pozbawionego swoich związków poselskich. Z resztą użyto wszelkich środków, ażeby nie uchybiano w niczém uszanowania i szacunku, jaki się osobie Posła i jego orszakowi przynależy.“

NIDERLANDY.

Bruxella dnia 15 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Znikła nadzieja pokoju w posiadłościach Azyatyckich. Dway Xiążęta na wyspie *Jawa* sprzymierzeńcy rządu Niderlandzkiego, dostali się przypadkiem w moc nieprzyjaciół, przez co liczni naczelnicy powstańców, którzy się dawniey poddali, nabrali odwagi do rozpoczęcia na nowo kroków nieprzyjacielskich. Tak więc powstanie rozszerzyło się znowu do tego stopnia, iż siły Niderlandzkie nie są dostateczne do jego przytłumienia we wszystkich mieyscach. Namiestnik, Wielkorządca *Kock*, poprzestał zatém

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N 1.

Wilno dnia 3 stycznia v. s. 1827 Roku.

na osadzeniu głównieyszych stanowisk, oczekując posiłków tak z Niderlandów, jako też z sąsiedzkich posiadłości Hollenderskich. W *Diogotora* potrzeba było dzielney administracyi z krajowcem na czele, i musiano przywołać na powrót Sułtana w roku 1812 zrzuconego. Woysko Niderlandzkie stoczyło korzystne bitwy d. 28 lipca i 11 sierpnia. (Gazety Angielskie zawierają wiadomości z *Jawy* mniey pomyślne; zdaje się, iż powstańcy wzięli przewagę. Zachodzi pytanie, czy w osadach Niderlandzkich nie zaydą także zmiany, jakie się wydarzyły w Ameryce; w takim razie zjawiłoby się w Azyi wcale nowe widowisko).

AUSTRYA.

Presburg dnia 8 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Narady cyrkularne Stanów trwające od niejakiego czasu względem grawaminów, przerwane zostały w dniu 5 b. m. 16szém połączoném posiedzeniem Izb obudwóch, na którém Arcy-Xiążę Palatyn raczył ze skutku swojego pośrednictwa u N. Pana względem kontrybucyi, stosownie do prośby Stanów na siebie przyjętego, zdać sprawę. Obecne Stany Państwa przyjęły ją jawném oświadczeniem wdzięczności, którą jeszcze potém pojedynczo Xiążę Prymas Państwa i Sędzia *Curiae* Hrabia *Brunswik*, imieniem Stanów z naywiększém uszanowaniem wynurzyli. Na prośbę Królewskiego Zastępcy zezwolił Arcy-Xiążę Palatyn, aby tę relacyą oddać Dyktaturze, co też wkrótce nastąpiło.

TURCYA.

(z Gazety Warszawskiey.)

Od granic tureckich dnia 10 grudnia.

List z *Korfu* pod d. 16 listopada potwierdza wiadomość o zwycięztwie, które Grecy odnieśli pod *Atenami*. Uderzyli na nich Turcy, chcąc wpaść do twierdzy; lecz doznawszy dzielnego odporu, musieli się cofnąć, poczém Grecy uczynili wycieczkę i daleko ścigali nieprzyjaciela. W samém mieście zaszła bitwa, w którey *Goura* poległ. Mimo tego jednak nie ustała walka, i Turcy zagrożeni od innego jeszcze korpusu Greckiego, cofnęli się o 3 mile dla zajęcia bezpiecznego stanowiska. — Do *Korfu* przybył *Demetry Bozzaris*; syn poległego dowódcy Greckiego; udaje się on do Bawaryi. — Okręty Greckie, które dotąd trudniły się rozbojami morskiemi, wróciły do portu *Spezzyi*.

Według doniesień z Grecyi pod d. 23 października, Albańczykowie porzucili chorągwie Tureckie i wrócili do domów. Rząd Grecki miał znaczny korpus woyska swego posłać w głąb stałego lądu Greckiego, dla rozproszenia małych oddziałów nieprzyjacielskich, które się tam znaydują, i dla wzniecania powstania we wszystkich prowincyjach, które musiały na pozór uledz nieprzyjacielowi.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

1 Военнаго Министерства отъ Коммисаріатскаго Департамента объявляется чрезъ сіе, что Коммисаріату для омундированія Гвардіи и Арміи по сроку 1828го года потребно значительное количество вещей, именно: фламскаго полотна Гвардейскаго и Армейскаго, холста рубашечнаго Гвардейскаго и армейскаго, сапожнаго товара разнаго наименованія Гвардейскаго и армейскаго; *армейскихъ:* холста подкладочнаго, башмаковъ, подсумковъ, лядунокъ, потниковъ и фляжъ железныхъ; *для арестантовъ:* полушубковъ, кушаковъ, голицъ, варигъ, котовъ и крестьянскаго сераго сукна. Желающіе принять на себя поставку таковыхъ вещей, съ отдачею или прямо въ коммисаріатскія Коммисіи, сколько для которой потребно, или только съ отдачею въ Москвѣ и Санктпетербургѣ какъ для кого удобнѣе будетъ, могутъ со времени сей публикаціи, (которая печатается троекратно), до 30 генваря 1827 года, кромѣ воскресныхъ, праздничныхъ и табельнихъ дней, являтся каждодневно во время для присудствия назначенное въ Ст. Петербургѣ въ коммисаріатскій Департаментъ, а въ Москвѣ въ тамошнюю Коммисаріатскую Коммисію, какъ для обьявленія своихъ цѣнъ на вещи, такъ рявно для узнанія количества вещей, каждой Коммисоріатской Коммисіи къ заготовленіи потребнаго и самыхъ кондицій, на коихъ поставка произведена быть должна. Торгамъ для сего назначается быть: въ Коммисаріатскомъ Департаментѣ и въ Московской Коммисіи, въ обѣихъ мѣстахъ, въ однѣ сроки, именно: первой торгъ 4го, вторый 11го и третій 18 числъ февраля 1827 года; при чемъ предваряется каждый изъ желающихъ войти въ обязательство съ казною, что онъ долженъ имѣть установленное по законамъ право на вступленіе въ подрядъ и залоги къ пріему допущенные на третью часть поставки, какою кто на себя принять намѣренъ.

Управляющій Отдѣленіемъ Сорока.
Начальникъ Стола Ивановъ.

1 Od Kommissoryatskiego Departamentu Ministeryum woyny ninieyszém ogłasza się: iż do Kommissoryatu dla umundurowania Gwardyi i Armii w terminie 1828 roku, potrzeba znaczney ilości rzeczy, a mianowicie: płótna flamskiego gwardyyskiego i armieyskiego, płótna koszulowego gwardyyskiego i armieyskiego, rzemienia obównego różnego nazwania gwardyyskiego i armieyskiego; *armieyskich*: płótna na podszewkę, trzewikow, podsumkow, ladunok, potnikow i flaż żelaznych; *dla aresztantow*: półkożuszkow, pasow, rękawic skórzanych i do nich wełnianych, kotow (trzewikow) i sukna szarego włościańskiego. Życzący podjąć się dostawienia tych rzeczy, z oddaniem albo prosto do Kommissoryatskich Kommissyy, ile którey potrzeba, albo tylko oddając w Moskwie i w Sankt-Petersburgu, jak komu będzie wygodniey, mogą wcześniey przed tém ogłoszeniem (które się wydrukuje trzykrotnie), do dnia 30 januaryi 1827 roku, oprócz dni niedzielnych, świątecznych i tabelnych, każdego dnia przybywać w godzinach na Sessye przeznaczonych w Sankt-Petersburgu do Kommissoryatskiego Departamentu, a w Moskwie do tameczney Kommissoryatskiey Kommissyi, tak dla oświadczenia cen swoich rzeczy, jako i dla dowiedzenie się o ilości ich, dla każdey Kommissoryatskiey Kommissyi do przygotowania potrzebney, i samych warunkow, podług których dostarczenie rzeczy ma się odbywać. Targi na to naznaczają się: w Kommissoryatskim Departamencie i w Kommissyi Moskiewskiey, w obu mieyscach w jednym czasie, a mianowicie: pierwszy targ dnia 4, drugi 11 a trzeci 18 miesiąca februaryi 1827 roku; przytem uprzedza się każdy z życzących weyść w układy ze Skarbem, iż powinien mieć ustawami przepisane prawo do brania podradow, i ewikcyą pewną na trzecią część dostarczenia, jakie na siebie zechce przyjąć.

Zarządzający Oddziałem Soroka.
Naczelnik Stołu Iwanow.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1 Kommissya Sądowa Naywyższym Monarszym Ukazem, dla dzieł i długow JP. Hrabiny Rzewuskiey, odrębnie ustanowiona, spełniając dane sobie przepisy w sądowniczym działaniu bez pełnego kompletu postępować nie była mocną, lecz odtąd wszystkie znikły przeszkody któreby komplet sądowy rozrywać mogły, a Guberski Wołyński Marszałek, i Kawaler JW. Michał Graf Czacki, jako Prezes Kommissyi, w dniu dzisieyszym mieysce swoje zasiadłszy wszystkim wierzycielom i pretensorom JW. Hrabiny Rzewuskiey odkrywa drogę, do poszukiwania tey satysfakcyi, o którey przedłużony wymiar prawie się każdy użala, a nikt zgoła prawnym porządkiem do jey pozyskania nie przychodził. Wyliczać odezwy Kommissyi do wierzycieli w tey mierze czynione, byłoby zbytecznym, kiedy akta Rządów Guberskich, guberniów Wołyńskiey, Podolskiey i Kijowskiey, Akta powiatowych Marszałków, i gazety krajowe licznemi tego są świadkami. W skutkach jednak usiłowaniom Kommissyi nieodpowiedziano, do tego stopnia, że nawet zapowiedziany od dnia 4 maja r. b. rygor zaoczności, nikogo prawie do zrobienia wpisu nie pobudził, tak dalece że po dzień dzisieyszy Kommissya ledwie 15 widzi Aktoratów, z których trzy są dawnieysze to jest Jenerałowey Rapp, Stadnickiego, i Zelmana Zuśmana, w nowembrze zaś teraźnieyszego roku trzy wpisy przeciwko zastawnikom Jaroszyńskiemu, Szołayskiemu, i Borowskiemu, a siedm wpisów w kathegoryach JW. Młodeckiego podano, w materyi zaś zdeklarowania się czyli wierzyciele na exystujących mappach poprzestają, czy też ich werefikacyi żądać będą, naznaczone terminy dla ich nieprzybycia bezczynnie upłynęły, chociaż każdy i zawiadomiony, i przekonany, że bez ułatwienia tego przedmiotu, do ustanowienia massy majątku, przystąpić niemożna. Wypadki te dotąd usprawiedliwiać się mogły niebyłością kompletu; lecz odtąd Kommissya po raz ostatni zapowiada, że komplet sądowy jest w zupełności, że ten przerywać się już nie może, i że Sąd do rozwiązywania sporów gotowy, przychodzenia stron oczekuje. Aby zaś nikt zgoła niewiadomością w tey mierze wymawiać się nie mógł, przyzwoitego do obeyścia publikacyi czasu udziela, i z tey przyczyny mając na względzie, że miesiąc styczeń kontrakty kijowskie zaymuje, od pierwszego zaś lutego, Sądy Ziemskie wszędy się zaczynają; co jest przedmiotem każdego obywatela interesującym, a naybardziey dając wszystkim sposobność do wyniesienia pozwow; za stały termin do rozpoczęcia sądowych czynności dzień 16 februar. 1827 roku przeznacza, po przeyściu którego, że ciągle za rejestrem postępować będzie, a w przypadku niezrobienia wpisów przez strony, że te komu należy z odbytey komportacyi robić poleci, ostrzega; z uwiadomieniem przytym, iż od zamierzonego powyżey terminu nie tylko niezważając na niestawienie się stron do likwidacyi długów, i do skutkowania tego wszystkiego, co z porządku wypadać będzie zaocznie przystąpi, lecz o tym wszystkim Nayjaśnieyszemu Cesarzewiczowi, Ministrowi sprawiedliwości, i Rządzącemu Senatowi rapportami przedstawi, a to dla okazania Zwierzchności, że położonemu zaufaniu mająć odkrytą do tego sposobność, skutecznie odpowiadać usiłowała. Między zaś tym czasu przechodem zaymie się załatwieniem dzieł potocznych, i rozwiązaniem tych przedmiotów, które dotąd dla niebyłości kompletu, zdecydowanemi bydź nie mogły, i dla tego postanowiła odnieść się do Rządów Guberskich Guberniów Wołynskiey, Podolskiey i Kijowskiey, oraz do Hradonaczalnika odeskiego, z proźbą aby nínieysze postanowienie zwykłym porządkiem, komu należy opublikować rozkazały; co i w Kuryerze Litewskim przez odniesienie do Redakcyi dla publiczney wiadomości trzykrotnie zamieścić. Działo się na sessyi w Starym Konstantynowie dnia 16 grudnia 1826 roku.

Prezes Michał Czacki.
Członek Kommissyi Mikołay Popomki.
Członek Kommissyi Adam Siedliski.
Członek Kommissyi Piotr Szyrma.
Członek Kommissyi Wincenty Jezierski.
Członek Kommissyi Ludwik Dubiecki.
Członek Kommissyi Michał Jaworowski.
Sekretarz Zawadzki.
Expedytor Tatarowski.

---

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski z dwóch Gu berniow złożony w dopełnienie Ukazow Mińskiego i Witebskiego Głównych Sądow 2go Departamentu, w terminie przeznaczonym 26 9bra idącego 1826 roku, do majętności Zaborza w Mińskiey Gubernii w Dziśnieńskim Ptcie sytuowaney, massy funduszow JW. Aloizego Buynickiego b. Marszałka Ptu Dziśnień. i Kawalera pod konkurs oddanych w pełnym komplecie przybywszy, i wnaszane od stron kwestye załatwiwszy, sądy swe Taxatorsko-Exdywizorskie na dzień 12 februaryi 1827 odroczył, i w takowym terminie akta z kim i jakie wypadać będą, (chociażby pod niestanność nie jawiących się stron) odbyć zdecydował. O czem dla zawiadomienia wszystkich interessowanych stron, przez Gazetę Kuryera Litewskiego trzykrotna czyni się awizacya. Dat roku 1826 xbra 2 dnia.

Sabaldyn Siwicki Exdywizor.
Józef Korsak Z. P. D. Pisarz Exdywizor.
Kazimierz Łukaszewicz Exdywizor.
Onufry Proniewski Regent.

Niżey podpisany uwiadamia Prześwietną Publiczność, iż, na żądanie wielu znakomitych osób; w następującą Srodę to jest dnia 5 januaryi 1827 roku, będzie miał zaszczyt dadź ostatni Koncert na Arfie, którego rozkład będzie ogłoszony przez Afisze. *Charles Schultz.*

W domu JO. Olizara pod Bernardynami, są do sprzedania dwa przepiękne buhaje prawdziwego tyrolskiego rodu, a że w kraju urodzone i wychowane, o połowę są tańsze jak przedają przybywający Tyrolczycy. Ktoby chciał widzieć raczy spytać u tameczného ogrodnika i stróża domu.

U niżey podpisanego murgrabiego domu JOX. Jenerała Puzyny, przy murach śto Michalskich położonego, jest do przedania kocz wiedeński i bryczka kryta na rysorach za naypomierníeyszą cenę. Ignacy Sciechliński.

---

3 Karol Abramowicz, zajęty skazką wespół z oycem, u W. Butryma, i zadłużeni, po wypłaceniu przeze mnie Stanisława Szylinga Por. woysk Pol., rubli sr. 180, i zarewersowaniu skazki, zostali uwolnieni. Tenże Karol Abramowicz uciekł w roku 1826 7bra 16 dnia, zrobiwszy wiele szkod, wyniósł tółub nowy, płaszcz, surdut, reytuzy sukna domowego stalowego; mający lat 24, zrostu miernego, twarzy białey rumiany, oczu błękitnych, ucho przeklute, włosy ciemno-bląd. Ktoby takowego przejął; prosze o dostawienie do majątku Syrutyszek, przez dziesiętników w Ptcie Rosieńskim w Parafii Datnowskiey.

2 JPan Karol Schultz ma honor uwiadomić Szanowną Publiczność iż ma do przedania cztery arfy z pedałami roboty naylepszych maystrow, które można widzieć każdego czasu w domie W. Welkowey na ulicy Niemieckiey. Także ma do zbycia stróny włoskie na Arfę, Violonczelle, Skrzypce i Gitarę.

---

3 Na dniu 26 t. m. grudnia zginęła z mieszkania Jenerała Tennera z domu kupca Zaycowa, wyżlica biała kosmata, mająca uszy długie, na uszach i blisko ogona plamy kasztanowate, ogon długo ucięty kosmaty, pysk cienki; jeżeliby się u kogo takowa wyżlica znalazła, zechce ją dostawić do mieszkania Jenerała Tennera w domie kupca Zaycowa.

---

3. Łucki Rzymsko katolicki duchowny łaciński Konsystorz, ogłasza że Sprawa rozwodowa Ur. Józefa Wincentego Zajączkowskiego w Konsystorzu Rzymsko Katolickim Kamienieckim ostatecznie osądzona, przez Ukaz Rzymsko Katolickiego Duchownego Kollegium 1. Departamentu na powtórne osądzenie do Konsystorza tuteyszego odesłaną została, w którey po odbytych pierwiastkowych terminach do ogłoszenia stronóm ostatecznego powtornego wyroku termin dnia 28 stycznia roku zbliżającego się 1827 naznacza się, na jakowym terminie, Ur. Katarzyna Zajączkowska w tym Konsystorzu ma się stawić, i obrony jeśli ma jakowe z swey strony złożyć, inaczey zaś na zaoczność teyże Sprawa osądzoną zostanie.

Assessor X. Marcin Krzyżanowski S. Katedralny Łucki.

Sekretarz Alexander Pomarzański.

WIELKI SŁON, SAMICA, W TOWARZYSTWIE Z KONIEM, z Królewskiego zwierzyńca w Londynie pochodzący. Podpisany ma zaszczyt uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż okaże przedziwnego Słonia, samicę, 10 lat, 9 stop i 6 cali wysokości mającego.

Lubo wielu pisarzów utrzymują, iż Słoń nigdy się nie kładzie, podpisany właściciel czyni jednak uwagę, iż to zwierzę takie ma stawy, jak wszystkie inne, i doprowadził go do tego, że na sam znak jego dozorcy kładzie się, i słucha jego rozkazów.

W swey oyczyznie, wyspie Ceylon, jest Słoń nieocenionego użytku. Służy w woynie, jest do domowych robot użyty i ozdobą Królewskich pałaców.

Na stałym lądzie Europy, gdzie kupno zwierza tego wiele kosztuje, i niebezpieczeństwa zagrażające utratą jego są wielkie, zatém Słoń tylko za osobliwość pokazywany bywa, pomimo to wszystko właściciel mając na względzie upodobanie miłośników historyi naturalney, został do nabycia tego zwierza spowodowany.

Za wielkiem staraniem Słoń ten tak jest powolny, iż dziecię może nim zarządzić i nakarmić bez niebezpieczeństwa, powolny głosowi przewodnika, wozi go na szyi, i postępuje jakby był w podróży, kłania się osobom, które się doń zbliżają, podnosi rzeczy przez przewodnika porzucone, oddając mu je jak wierny służący; a nawet idzie na kolanach, kładzie się zupełnie, czego dotąd nie było dowodow, tak zaś ma delikatne czucie, iż naymnieysze rzeczy trąbą swoją z ziemi podeymuje, bierze zatkaną flaszę wina, wódki lub innych napojów, otwiera je i wypija, trąbą tą służącą mu także do obrony, bierze pokarm dzienny, składający się ze 150 funtow siana, 30 do 40 funtow chleba, półkorca otrębi pszennych lub żółtych korzonków i 13 do 14 wiader wody. Wykonywa on mnóstwo jeszcze innych ćwiczeń, których tu wyliczyć nie podobna.

Mieszkam w Domu W. Kwinty za Trocką Bramą pod Nrem 1147.

Widzieć mżna każdodziennie od godziny 10 zrana, do 7 wieczorem.

Cena miesc: Pierwsze mieysce 30 kopiejek sreb. Drugie mieysce 15 kop.

Turnier.

NOWE DZIEŁA

W Redakcyi gazety Kuryera Litewskiego są drukowane i znaydują się do nabycia.

Krótki wykład Mineralogii podług zasad Wernera, przez Norberta Alfonsa Kumelskiego. Część 1sza z 4ma tablicami kolorów minerałów i jedną krystallizacyi . . . . kop. 30

— Część 2ga . . . . kop. 75

Rys systematyczny nauki o Skamieniałościach czyli Petrefaktologia, przez Norberta Alfonsa Kumelskiego . . . . kop. $37\frac{1}{2}$

Buchhalterya ułatwiona, czyli sposob utrzymywania xiąg kupieckich, pojedyńczego i podwóynego rachunku, podług metody Edmonda de Grange, przez Stanisława Budnego . . . . kop. 50

P. Zschoke powieść, Jasnowidząca, przełożona przez A. J. Jurkowskiego, we dwóch tomikach . . . . kop. 60

Dozwolono drukować dnia 27 listopada 1826 roku. Cenzor Radzca Stanu Ignacy Reszka.

Izba Skarbowa Litewsko-Grodzieńska ogłasza ninieyszém; iż majątek wakujący, w dołączającey się Tabelli wyrażony, oddawać się będzie z licytacyi w dwónastoletnią arendowną dzierżawę od dnia 12 kwietnia następnego 1827 roku. Trzy termin , w których przypadać ma licytacya są następne: pierwszy 15, drugi 17 i trzeci ostateczny 20 stycznia następnego 1827. Każdy, ktoby życzył otrzymać possesyą rzeczonego majątku, raczy w terminach naznaczonych stawić się do Izby Skarbowey z ewikcyą wyrównywającą dwóletniey intracie.

Ner	Nazwisko majątku.	Folwarki.	Wsie.	Liczba. Dymow.	Liczba. Dusz płci męz. kiey.	Ilość ziemi. Gruntu oromego i Łąk. Włoki.	Ilość ziemi. Gruntu oromego i Łąk. Morgi.	Ilość ziemi. Lasu i zarośli. Włoki.	Ilość ziemi. Lasu i zarośli. Morgi.	Roczna intrata srébrem. Ruble.	Roczna intrata srébrem. Kop.
	w Powiecie Lidzkim.										
1	Dzierżawa Miadziusze	1	1	3	8	5	$7\frac{1}{2}$	—	—	51	63
						Folwarczna ziemia niewymierzona					

Radca Wincenty Styczyński.

Sekretarz Guberski Michał Wołłk.

3 Od Izby Skarbowey Wileńskiey ogłasza się, iż wyrażone w przyłączoney do tego Wiadomości, Skarbowe majątki i czynszowe artykuły, w różnych powiatach Wileńskiey gubernii położone, oddają się w arędowną dzierżawę z publicznych targow w tey Izbie 16, 18 i 20 marca następującego 1827 roku odbywać się mających, zawakowane na lat 12, a te, które odebrane w latach przeszłych, za nieakuratne wnoszenie należnego do Skarbu przez dzierżawców dochodu, do upłynienia terminu tym nieakuratnym dzierżawcom; czynszowe zaś artykuły na osobnych warunkach, o których przy targach objawiono będzie; zatem życzący należeć do targow o te majątki i czynszowe artykuły, zechcą przybyć na wyrażone terminy do tey Izby sami, albo przysłać umocowanych z dostatecznemi ewikcyami, odpowiadającemi dwóletniemu dochodowi z tych majątkow które życzą wziąć w arędę. Dnia 19 grud. 1826 r. Sowietnik Kołkowski. Naczelnik Stołu Zdzitowiecki. Guberski Sekr. Józef Znosko.

W I A D O M O Ś Ć

O Skarbowych majątkach w Wileńskiey Gubernii, które podczas targow w miesiącu marcu następującego 1827 roku oddawać się będą z tychże targow w arendę od d. 12 apryla tegoż roku.

Numer	Nazwiska majątków w powiatach	Stan majątków podług inwentarzów i dochód z nich. Folwarki	Miasteczka	Wsi i zaścianków	Liczba wszelkiego rodzaju dymow.	Dusz płci męzkiey podług rewizyi 1816 r.	Dochod lustracyyny. Srebrem. rub.	kop.	Ceny naznaczane podczas targow. Srebrem i assygn. rub.	kop.
	Majatki zawakowane oddają się na lat 12.									
	w Wileńskim.									
1	Matakiemie Milaniszki	—	—	—	4	4	84	45	—	—
2	Kiernowskie Starostwo	1	1	7	37	46	628	11	—	—
		w liczbie tych 46 dusz P. Bieliński dowodzi, że do niego należą 42.								
	w Trockim.									
3	Nowosiady dzierżawa	—	—	—	1	—	133	50	—	—
4	Plikiany albo Pilwingi	1	—	—	—	—	101	10	—	—
	w Oszmiańskim.									
5	Nerowka dzierżawa	—	—	—	1	—	60	—	—	—
6	Krawcowszczyzna	—	—	—	—	—	35	90	—	—
7	Kerwele	1	—	—	—	—	68	40	—	—
8	Kuckie Starostwo	—	—	1	11	26	271	72½	—	—
	w Brasławskim.								srebrem	
9	Brinkliszki	1	—	1	5	4	134	50	136	—
									srebrem	
10	Skaystuły Zaścianak	—	—	1	4	4	75	—	90	50
		nowa lustracya jeszcze się odbywa.								
11	Klucz Sołoki i Jeziorosy	—	1	—	291	1037	1415	95	—	—
	w Rosieńskim.								assygn.	
12	Juryzdyka w Rosienach po Żukowskiey	—	—	—	—	—	9	—	70	—
	w Telszewskim.									
13	Szledzkie Starostwo	1	—	—	6	10	199	59	—	—
	w Wiłkomierskim.								srebrem	
14	Medyniszki albo Załsowek Zaścianek	1	—	—	3	7	116	—	—	—
15	Sikoryszki i Janszki	—	—	2	5	10	156	—	156	—
	w Upickim.									
16	Pobersztelskie Starostwo	1	—	1	8	27	288	16½	—	—
17	Pożouście dzierżawa	—	—	—	—	—	2	17½	—	—
	w Kowieńskim.									
18	Krużonce dzierżawa	1	—	—	15	7	333	10	—	—
	Majątki odebrane od dzierżawców za niewypełnienie przyjętych przezeń na zarządzanie Skarbowemi majątkami prawideł, oddają się w arędę do upłynienia terminu zarządzania nieakuratnym dzierżawcom.									
	w Brasławskim.								srebrem	
1	Sutorowicze Starostwo, z terminem do 12 apryla 1829 r.	1	—	1	6	8	81	—	200	—
2	Miłasze Starostwo, z terminem do 12 apryla 1828 r.	1	—	1	12	38	278	40	425	—
	w Oszmiańskim.									
3	Czetyrki dzierżawa z terminem do 12 apryla 1828 r.	—	—	1	6	19	182	25	188	—
	w Telszewskim.									
4	Wideyki dzierżawa, z terminem do 12 apryla 1828 r. }	—	—	1	7	9	173	96	260	—
5	Poizna }	1	—	1	2	—	162	30	166	—
	Oprócz tego oddają się jeszcze na osóbnych warunkach, o których życzącym przy targach objawiono będzie, w 12stoletnią dzierżawę:									
	w Upickim.									
	Traktyer i Młyn									
	i w Wiłkomierskim.									
	W Łabonarskiey daczy 13 pustoszy z uprawną ziemią i łąkami — 2 karczmy — 16 jezior, i osóbno niektóre obszary ziemi:									

Sowietnik Kołkowski. Naczel. Stoła Tytularny Sowiet. Zdzitowiecki. Gubr. Sekr. Józef Znosko.